

Kronik:Tid til status - jamen er det så vigtigt?

Af Kurt Skovsted, CEO, Skovsted agro ApS - 18. jan. 2019 KL. 06:00

SONY DSC

I en kronik kigger Kurt Skovsted, Skovsted agro, på det at gøre status i sin virksomhed.

Status stammer fra latin og betyder tilstand. Her ved årsskiftet er det kutyme at gøre status. Det gør alle virksomheder. At gøre status kan være mange ting. Egentlig er det et spørgsmål om optælling og opgørelse af det seneste års aktiviteter ? kort sagt: Hvordan er rigets sande tilstand i forretningen/virksomheden?

Status ? hvorfor?

Som landmand er det, i disse udfordrende år, vigtigt at stoppe op og gøre status - hvad er status for min bedrift? Gav alle anstrengelserne i 2018 et rimeligt afkast? Blev hele afkastet anvendt til at betale renter af gæld? Var der plads til at afdrage gæld i forhold til den ned-slidning, der var på bedriften? Blev der penge til privatforbruget? Kunne jeg betale alle mine regninger ved forfald eller måtte jeg lave individuelle aftaler med mine kreditorer? Var der plads i budgettet til at indgå de gode indkøbsaftaler eller salgsaftaler, osv. Der kan stilles mange spørgsmål i undersøgelsen af det forgangne år ? om året er gået tilfredsstillende.

Efter EU-støttens afkobling fra jorden og dermed drastisk fald i jordpriserne, blev egenkapi-talen i den enkelte landbrugsbedrift reduceret betragteligt. Nogle steder blev en positiv egen-kapital ændret til en negativ egenkapital og igen andre steder en endnu større negativ egenkapital.

Minimumskravene

Som minimum, for at have en god tilværelse som landmand, må være at man hvert år kan opnå en indtjening i en størrelsesorden, hvor renter af gælden kan betales samt minimum et afdrag stillet i forhold til nedslidningen af bedriften. Samtidig en indtjening, som minimum kan honorere privatforbruget samt betaling af skat som andre almindelige lønmodtagere. Hvis ikke du har haft den oplevelse de seneste år, er det en god ide at få gjort en overordnet status på din families situation. Få lavet et "fremtidigt økonomisk sundhedstjek" eller pensionstjek om du vil.

Professionel vurdering af bedriften

Start med at få bedriften vurderet dvs. tag selv action på vurderingen via to uvildige mæg-lere. Hvad kan bedriften sælges til i fri handel? Gerne to vurderinger, så du er sikker på værdien. Dernæst bør skatterådgiveren udarbejde en skatteavanceberegning ud fra disse to mæglervurderinger. Hvor specifik den er lavet, er ikke afgørende. Den skal blot give et solidt fingerpeg om, en ca. beregning på, den skat, der skal betales, hvis ejendommen sæl-ges. Disse to tal erstatter du så med de tal, der står i din årsrapport.

Få samtidig en professionel, uvildig og udefrakommende rådgiver til at gennemgå bedriften for eventuelle uforløste potentialer, indsatsområder eller forbedringer. Ordet turn-around er slidt, men faktum er, at en analyse af en turn-around-model, IKKE kan laves af dine egne/nu-værende rådgivere ? de skulle jo gerne have optimeret for dig gennem tiden! Altså er det min vurdering og holdning, at dine nuværende rådgivere, ikke kan mestre en gennemgang ? de er farvet af situationen. Modsat vil din nuværende rådgiver ikke have været sit honorar voksent gennem tiden ? rådgivere burde have set det eventuelle potentiale. Husk det, inden du bruger flere penge på rådgivning!

Egenkapitalen? Er der noget tilbage?

Efter endt beregning via de to mæglervurderinger vil det fremgå, om der fortsat er egenka-pital. Hvis egenkapitalen er steget de senere år pga. god indtjening, så er alt jo godt. Så gælder det blot om at holde snuden i sporet og stadig optimere bedriften. Eventuelt sætte et forløb i gang således, at bedriften trimmes til en endnu bedre indtjening.

Er der stadig egenkapital, men er egenkapitalen faldet de senere år pga. manglende indtje-ning, skal du vurdere på, hvor meget mindre egenkapitalen er blevet de senere år og her-udfra vurdere på, om du vil fortsætte med at "spise" af murstenene eller sætte et forløb i gang således, at bedriften trimmes til en større indtjening. Et sådant forløb kunne være etablering af et gårdråd, med nogle kompetente medlemmer, som kan give sparring og mod-spil, og se bedriften med nye øjne. Se muligheder og trusler. Det vil give mening at etablere gårdråd, hvis du som

landmand ønsker at blive udfordret. Du skal ikke kun gøre det fordi banken siger, at det kunne være en god ide. Du skal gøre det for at forsøge at sikre overlevelse på den lange bane. Et forløb kunne også indeholde afstemning af omkostninger på bedriften. Udlicitering af markbrug, indmeldelse i indkøbsforeninger etc.

Hvis egenkapitalen derimod er negativ, bør du som ansvarlig leder/virksomhedsejer vurdere på, om indtjeningen i bedriftens restlevetid jf. afskrivningsperioden, kan nå at skabe en indtjening, som indhenter denne negative egenkapital og helst skaber et plus således, at salg af bedriften kan være en del af pensionen.

I Skovsted agro tror vi ikke på, at værdien af jord og ældre stalde vil stige i fremtiden. Der vil være pres på jordprisen i mange år pga. et stort udbud. Flere og flere købere vil kun investere, hvis der er et fornuftigt afkast ? og sådan skal det jo være. Fonde og andre eks-terne investorer vil også kun investere i danske landbrug, hvis afkastet er 6 - 10 procent. Med hensyn til stalde, kommer der hele tiden nye krav. Fremtidens krav i forhold til eksempelvis CO₂-udledning kendes endnu ikke, måske vi inden længe arbejder med opgørelse af CO₂-producerende enheder og en lovgivning derom. Derfor er ældre stalde desværre ikke meget værd i dag.

Hvorfor så fortsætte?

Hvis ikke indtjeningen kan skabe en positiv egenkapital, er der brug for at gå i tænkeboks. Hvad er incitamentet til at bruge 14-16 timer i døgnet samt hele ægtefællens løn til at skabe ingenting? Modsat kunne to gode lønninger udenfor landbruget skabet en bedre økonomisk tilværelse og en bedre pensionisttilværelse, hvis der f.eks. er 20 år tilbage af ens arbejdsliv.

Tænk på dig selv, tænk som en virksomhed ? arbejdsindsats og afkast skal matche hinanden. Få rettet op på det, hvis ikke der er sammenhæng.